

CONDICIONS I TIPUS DE SISTEMES NOMINALS

Condicions lògiques o semàntiques:

- ✓ La condició d'**exclusivitat lògica o semàntica** o d'univocitat intensiva de les definicions: cada unitat o variable categorial no ha d'encavalcar-se amb cap de les altres dintre d'un objecte d'estudi; és a dir, no hi ha d'haver interseccions entre les definicions de les diferents categories de classificació. En la pràctica això vol dir que en registrar un esdeveniment conductual en el curs d'una sessió no ha de passar mai que aquest esdeveniment sigui assignable a més d'una categoria de classificació. Ha de ser satisfeta per qualsevol sistema nominal.
- ✓ La condició d'**exhaustivitat lògica o semàntica** o de completitud extensiva de la classificació: el conjunt de categories de classificació ha de cobrir totalment el camp conceptual delimitat per l'objecte d'estudi, en les circumstàncies concretes del registre. En la pràctica això vol dir que no es pot donar mai el cas de que una acció o conducta concreta produïda en el curs d'una sessió quedi fora de les categories de classificació previstes en l'objecte d'estudi o - dit amb altres mots - no pugui assignar-se a alguna d'aquestes categories.

Condicions temporals:

- ✓ La condició d'**exclusivitat temporal** o de segmentació sense co-ocurrències: cap ocurrència d'una categoria coincideix en el temps amb una o més ocurrències d'altres categories, de manera que no hi ha cap encavalcament en el temps entre ocurrències successives de categories dintre d'una sessió.
- ✓ La condició d'**exhaustivitat temporal** o de segmentació sense interrupcions: en l'espai d'una sessió no hi ha cap moment en el que no s'estigui produint una o altra unitat categorial de les que constitueixen l'objecte d'estudi, de manera que no hi ha moments "morts" o períodes sense marques de registre.

Quan es compleixen les dues condicions temporals es compleix també que

$$\sum_i^m D_i = T_S$$

Quan deixa de complir-se una o ambdues condicions temporals, aleshores

$$\sum_i^m D_i \neq T_S$$

Exemple

Volem analitzar les relacions entre les persones durant la realització d'una tasca d'una certa complexitat. Direm, doncs, que pretenem analitzar un **procés grupal** amb la seva dinàmica microsocial pròpia. Imaginem un grup de ciutadans (probablement joves, militants) que està fent un mural de grans dimensions en la paret nua d'un carrer. Aquesta activitat requerirà bàsicament comportaments cooperatius, però també pot induir-ne de no cooperatius o de declaradament competitiu.

Un cop fets suficients registres pilot, de caire narratiu, classifiquem totes les accions possibles en el context de la realització del mural, de tots els subjectes del grup, en tres grans categories: comportaments socialment **positius**, comportaments socialment **negatius** i comportaments ni positius ni negatius, és a dir, **neutres**. Abreugem aquestes tres denominacions amb les seves inicials: **POS**, **NEG**, **NEU**. Com un sistema de categories pot ser presentat com un conjunt lògic d'elements, utilitzem la notació adequada: **S = {POS, NEG, NEU}**.

- ⇒ Dintre de la categoria **POS** hi cabrien accions com pintar el mural, però també la d'aguantar el pot de pintura al company que pinta dalt de l'escala, o la de demanar l'opinió sobre el que s'ha pintat, o anar a buscar begudes per calmar la set, etc.. Aquestes mostres concretes de conducta sovint reben el nom d'**indicadors categorials**.
- ⇒ Dintre de la categoria **NEG** s'hi inclourien accions o indicadors com no acceptar la crítica dels altres, negar-se a ajudar, a assumir un paper secundari, dibuixar pel propi compte sense acceptar l'esbós general, no ajudar, no treballar, etc..
- ⇒ Dintre de la categoria **NEU** hi posaríem la resta d'indicadors, indiferents respecte l'eix col·laboració - no col·laboració. Per exemple, l'acció de treure's el jersei o cordar-se les sabates, o la de menjar-se l'entrepà al migdia.

EN AQUEST EXEMPLE ES COMPLEIXEN LES QUATRE CONDICIONS ABANS ASSENYALADES: ÉS UN **SISTEMA DE CATEGORIES FORT O EME**:

La condició d'exclusivitat semàntica resultaria satisfeta pel fet de que cada una d'aquestes tres classes o categories conté mostres d'accions concretes completament diferents en cada cas. Dit amb altres mots: no hi ha cap acció o conducta que, en el moment de produir-se, pugui ser adscrita a més d'una categoria. Si en sorgís una d'aquestes, la condició de la que parlem quedaria violada.

La condició d'exhaustivitat semàntica estaria garantida si cap de les conductes o accions que es donessin en la situació de realització del mural (que té un principi i una fi clarament marcats) caigués fora de les tres categories previstes. Si algun esdeveniment conductual, per part d'algun subjecte, no hagués estat previst en el sistema **S = {POS, NEG, NEU}**, aleshores aquesta condició s'hauria transgredit.

La condició d'exclusivitat temporal es complirà si en cap moment del període de realització del mural alguna de les categories del sistema coincidís en el temps amb una altra o altres; és a dir, es produís totalment o parcial en règim de simultaneïtat respecte a elles. Dit d'una altra manera: cada acció concreta, classificable com **POS**, **NEG**, o **NEU** ha de començar després d'haver acabat l'anterior.

La condició d'exhaustivitat temporal quedarà satisfeta si, dins del període de registre (aquí, el de la realització del mural), cap moment del registre s'hagi revelat improductiu. Això vol dir que en tot moment ha d'estar passant una cosa o una altra, **POS**, **NEG** o **NEU**; no hi pot haver moments en els que no passi res, res del que ha estat classificat pel sistema de categories. Aquí **NEU** constitueix el que se'n diu una categoria "zero", atès que tanca lògicament la classificació i impedeix que hi hagi interrupcions del flux conductual.

Tipus de sistemes nominals segons el grau de compliment de les condicions lògiques o temporals

Sistemes de trets o de signes: poden incomplir la condició d'exhaustivitat lògica o semàntica i qualsevol de les condicions temporals i

$$\sum_i^m D_i \neq T S$$

Sistemes de categories dèbils o ME: incompleixen la condició d'exhaustivitat temporal i

$$\sum_i^m D_i < T S$$

Sistemes de categories forts o EME: compleixen totes quatre condicions i

$$\sum_i^m D_i = T S$$

